Diversificare - când și unde?

Când vorbim de diversificarea portofoliului, la ce trebuie să ne gândim:

- 1. Diversificarea Claselor de active
- 2. Diversificarea în cadrul claselor de active
- 3. Diversificare geografică a activelor / piețelor
- 4. Diversificare platformelor / brokerilor

Diversificare excesivă duce și la costuri mai mari. Comisioanele ne diminuează veniturile și de aceea trebuie să fim tare atenți la acest lucru.

1. Diversificarea claselor de active

Sunt 4 clase mari de active importante pe care le putem accesa.

Când vorbim de investiții pasive, o să ne referim la investiții în valori mobiliare și în imobiliare. De aceea, pe termen lung, este important să nu te axezi poate doar pe bursa de capital, ci să te orientezi și către piața imobiliare.

2. Diversificarea Tipurilor de investiții

Diversificarea tipurilor de investiții sau diversificarea în interiorul claselor de active.

Dacă am alege să investim în acțiuni, cel mai probabil, peste 30 de ani, o să avem un portofoliu foarte mare, dar riscul pe care ni-l asumăm este mare.

Dacă vom investi doar în 2-3 acțiuni, poate acele acțiuni vor crește, dar riscul este la fel de mare ca companiile să dea faliment.

Dacă vei investi în acțiuni individuale, înseamnă că mereu va trebui să fii foarte atent la ce fac acele acțiuni și dacă trebuie să vinzi sau nu.

Dar la investițiile pe termen lung nu este vorba de vânzare și trăit cu frică. Nu investim ca după să trăim cu frică și să nu putem dormi noaptea liniștiți că vei pierde bani.

Scopul investițiilor nu este de a avea un stres în plus față de toate celelalte greutăți ale vieții.

Scopul este de a avea un proces automat care să ne ofere încredere că indiferent ce voi face, voi avea o viață liniștită pe termen lung.

De aici și rolul acestor diversificări și rolul investițiilor în indici și în cât mai multe instrumente financiare.

Portofoliu diversificat pe tipuri de active ar arăta:

Clasa de active - valori mobiliare:

- 1. Acțiuni prin indici bursieri
- 2. Instrumente cu venit fix (titluri de stat, obligațiuni, depozite, etc)
- 3. Aur cu ajutorul unui etf

Clasa de active imobiliare:

- 1. Apartamente de închiriat
- 2. REIT
- 3. Crowdfunding pe imobiliare

3. Diversificare la nivel global

Dacă vom investi doar în piața locală, suntem expuși la tot ce se întâmplă aici. România este influențată ușor de mediul politic și s-ar putea să tot apară momente ca cel din decembrie 2018 când bursa a scăzut cu 15% și a urcat la loc în câteva luni - pornind de la o declarație a Ministrului de Finanțe (nici nu are rost să vorbim despre ce a fost).

Dar de ce să fim stresați la orice știre care apare? De aici regula de a investi global și în cât mai multe țări.

4. Diversificarea brokerilor și a platformelor

Diversifică brokerii în funcție de sumele garantate sau de încredere în aceștia. Dacă vei ajunge la sute de mii de lei/euro nu vei dori să fie toți la un broker pentru că poate dă faliment, nu se știe. De aceea este bine să alegi mai mulți brokeri. La fel recomandare este și în cazul fondurilor mutuale, a platformelor de criptomonede sau peer to peer.

Regulile de bază este sunt:

- 1. Verifică recenziile platformelor înainte de a le folosi,
- 2. Testează varianta demo dacă există,
- 3. Sume mici la început,
- 4. Cere cât mai multe opinii.

De retinut:

- 1. Diversificarea portofoliu în exces te va afecta la nivel de comisioane și este dificil de administrat.
- 2. Diversificarea se face în etape dacă ești un investitor cu investiții constante, lunare.
- 3. Diversificarea se face pe baza unui plan bine stabilit, dacă deții o sumă de bani în acest moment și vrei să investești,
- 4. Diversificarea se face în 4 moduri asigură-te că portofoliul tău respectă aceste criterii,
- 5. Nu ai nevoie de sume uriașe de bani pentru a respecta diversificarea. Chiar și cu 1000 lei poți diversifica global.
- 6. Diversificarea într-un portofoliu de investiții pe termen lung îți va reduce stresul și vei avea parte de o viață liniștită pe toată perioada investițiilor, chiar și în momente de criză.
- 7. Scopul investițiilor este să te facă fericit, nu stresat și să nu poți dormi.
- 8. Investește doar în lucruri pe care le cunoști. Educația este prioritară, indiferent de nivelul tău.
- 9. Cere mereu sfaturi de la alți investitori.
- 10. Investeste pe termen lung si nu vei avea nevoie de mult timp de administrare si implicare.